

PATOLOGIE SRDCE A CÉV

ATEROSKLERÓZA

= degenerativní onemocnění tepen, při kterém dochází k usazování tukových látek do intimy

Rizikové faktory:

- ▶ vnitřní

- ▶ vnější

Patogeneze (vývoj poškození):

poškození endotelu (kouření, hypertenze)

průnik lipidů do stěny (LDL cholesterol)

průnik fagocytujících bb. z krve do intimy
(makrofágy)

+

průnik hladké svaloviny a cév z medie do intimy

hromadění tukových látek a tvorba vaziva

Typy sklerotických plátů:

- 1) **FIBRÓZNÍ**
- 2) **ATEROMOVÉ**

Komplikované pláty:

- 3) zvředovatělé
- 4) kalcifikované
- 5) s nasedající trombózou

Následky aterosklerózy:

1. OMEZENÍ PŘÍVODU KRVE DO ORGÁNŮ

- ▶ ischemická choroba srdeční
- ▶ ischemická choroba DKK
- ▶ cévní mozkové příhody
- ▶ vaskulární nefroskleróza

2. VZNIK ANEURYSMATU (VÝDUTĚ)

- cévní stěna je ztenčená, vyklenutá a může prasknout => krvácení
- typicky: abdominální aorta

NĚKTERÉ DALŠÍ NEMOCI CÉV

1. ANEURYSMA

=

Příčiny:

- a) vrozené oslabení cévní stěny
- b) ateroskleróza
- c) onemocnění v okolí

Význam (komplikace):

- ▶ ruptura
- ▶ nástěnná trombóza

Zvláštní typ aneurysmatu: DISEKUJÍCÍ ANEURYSMA AORTY

= průnik krve z lumina do stěny aorty a její podélné rozštěpení (tedy intramurální hematom aorty)

Život ohrožující stav, komplikace:

a) provalení hematomu vně =>

b) šíření na větve aorty =>

2. VASKULITIDY

= záněty cév

Příčiny:

a) infekční

b) imunologické

c) neznámé (idiopatické)

Důsledky:

▶ **krváčení**

▶ **ischemické nekrózy** postižených oblastí, často i v několika orgánech těla současně (př. granulomatóza s polyangiitidou – „Wegenerova granulomatóza“ – plíce, ledviny)

3. VARIXY (žilní městky)

=

Výskyt:

- ▶ DKK: zhoršený odtok krve z kůže =>
- ▶ jícen: při portální hypertenzi (cirhóza jater)
- ▶ anorektální venózní pleteně:

4. ZÁNĚTY ŽIL (FLEBOTROMBÓZA A TROMBOFLEBITIDA)

Flebotrombóza = trombóza žíly bez přítomnosti zánětu (pleteně malé pánve)

X

Tromboflebitida = trombóza žil spojená se zánětem žilní stěny (hluboké žíly lýtka, splavy tvrdé pleny, mesenteriolum apendixu)

Komplikace:

HYPERTENZE

Hranice normálního krevního tlaku

TK je úměrný periferní rezistenci cévního řečiště.

- ~ hormonální řízení (adrenalin, aldosteron)
- vegetativní řízení (tonus sympatiku)
- množství tělních tekutin (fce ledvin)

Výskyt: cca 10–20% dospělých

Dle příčiny:

- ▶ PRIMÁRNÍ (95%)

- ▶ SEKUNDÁRNÍ (5%)

Komplikace hypertenze:

1) poškození srdce:

2) poškození cév:

*

*

3) poškození ledvin

HYPOTENZE

=

Rychle vzniklá hypotenze vede k poruchám vědomí, popř. fce orgánů.

- a) **KOLAPS** = náhlý krátkodobý pokles tlaku vedoucí ke ztrátě vědomí (nedokrvení mozku) BEZ poškození orgánů hypoxií
- b) **ŠOK** = pokles tlaku při náhlém nepoměru mezi objemem a náplní krevního řečiště. Vede k hypoxii tkání.

Fáze šoku:

- ▶ reverzibilní (přednostní zásobení srdce a CNS)
- ▶ ireverzibilní (poškození ostatních orgánů – plíce, ledviny)

Dělení šoku dle příčin:

1. HYPOVOLEMICKÝ

2. ANAFYLAKTICKÝ

3. SEPTICKÝ

4. KARDIOGENNÍ

Poškození orgánů při šokovém stavu:

ŠOKOVÁ PLÍCE (VLHKÁ PLÍCE, ARDS)

ŠOKOVÁ LEDVINA

NEMOCI SRDCE

1. Ischemická choroba srdeční (ICHS)
2. Nemoci endokardu
3. Nemoci myokardu
4. Nemoci perikardu
5. Arytmie
6. Srdeční selhání

1. ISCHEMICKÁ CHOROBA SRDEČNÍ (ICHS)

=

a) **ANGINA PECTORIS**

= bolest za hrudní kostí vznikající při námaze a ustupující v klidu (zvýšené nároky myokardu na přívod kyslíku)

!!

b) **INFARKT MYOKARDU**

INFARKT MYOKARDU

=

Klinicky: krutá bolest za sternem i v klidu

Dle rozsahu:

- ▶ transmurální (Q infarkt)
- ▶ subendokardiální (non Q infarkt)

Makro: koagulační nekróza (okrově žlutá)

Mikro: eosinofilie cytoplazmy, vymizení jader

Hojení: jizva

Komplikace infarktu myokardu:

AKUTNÍ

CHRONICKÉ

2. NEMOCI ENDOKARDU

- ▶ ENDOKARDITIS
- ▶ CHLOPENNÍ VADY

ENDOKARDITIS

=

Obvykle vzniká v místě

Patogeneze:

zánět => nekróza postiženého okrsku chlopně =>
ztráta nesmáčivosti => vznik trombu = tzv.

VEGETACE

Dle příčiny:

1. ENDOKARDITIDA INFEKČNÍ

=

- vzhled: křehké větší vegetace (do 2–3 cm)
- klinika: teploty, hubnutí, slabost, šelest na srdci

Komplikace:

- a) poškození chlopní (vznik chlopenní vady)
- b) centrální pyemie (septické emboly do kteréhokoliv orgánu)

2. ENDOKARDITIDA REVMATICKÁ

=

– vznik několik týdnů po neléčené streptokokové infekci

MA: drobné vegetace (do 2 mm)

MI: fibrinoidní nekróza vaziva chlopně (Aschoffův uzlík)

Klin.: ↑ **ASLO**

Komplikace:

CHLOPENNÍ VADY

= poruchy funkce chlopní, obvykle způsobené prodělaným zánětem (endokarditidou)

MA:

Dělení:

a) STENÓZA

= zmenšení plochy chlopenního ústí =>

b) INSUFICIENCE

= nedomykavost chlopně =>

Nejčastější chlopenní vady:

- ▶ **mitrální stenóza:** dilatace LS, městnání v LS a plicním řečišti, přenos na pravou komoru, hypertrofie a insuficience pravé komory
- ▶ **mitrální insuficience:** objemové přetížení LK, dilatace
- ▶ **aortální stenóza:** tlakové přetížení LK, hypertrofie
- ▶ **aortální insuficience:** dtto

3. NEMOCI MYOKARDU

- ▶ ICHS
- ▶ MYOKARDITIS
- ▶ KARDIOMYOPATIE

MYOKARDITIDY

= záněty srdeční svaloviny známé etiologie

Etiologie:

a) infekční

b) neinfekční

Klinika: někdy nenápadná, jindy selhávání srdce,
arytmie

MA:

MI:

KARDIOMYOPATIE

=

Typy:

1) **Dilatovaná KMP**

- hypertrofie a dilatace obou komor (systolická dysfunkce)
- možné příčiny: viry (coxsackie), toxicita alkoholu, těhotenství, léky, genetické vlivy (abnormity cytoskeletálních proteinů)
- v Evropě nejčastější

2) **Hypertrofická KMP**

- hypertrofie LK v místě interventrikulárního septa => obstrukce krevního toku (subaortální stenóza)
- AD dědičnost

3) **Restriktivní KMP**

- fibróza endokardu omezuje plnění komory krví (tzv. restriktce)
- často doprovázena nástěnnou trombózou

4. NEMOCI PERIKARDU

- ▶ záněty – PERIKARDITIS
- ▶ patologická tekutina – HYDROPERIKARD
- ▶ krvácení do perikardiální dutiny – TAMPONÁDA

PERIKARDITIDY

Etiologie: a) infekční
b) neinfekční

Klinické projevy: a)
b)
c)

Morfologie:

a) serózní zánět (hydroperikard)

b) fibrinózní zánět (cor villosum, cor hirsutum)

HYDROPERIKARD

= hromadění tekutiny v perikardiálním vaku (nad 150 ml)

Příčiny:

a)

b)

c)

TAMPONÁDA SRDEČNÍ

=

Příčiny:

a)

b)

Důsledkem je omezení diastolické funkce srdce a rozvoj akutního srdečního selhání (kardiogenní šok).

5. ARYTMIE

= nepravidelnosti srdečního rytmu

Norma: sinusový rytmus o frekvenci

- ▶ TACHYKARDIE (nad 90)
- ▶ BRADYKARDIE (pod 60)
- ▶ EXTRASYSTOLA
- ▶ FIBRILACE SÍNÍ
- ▶ FIBRILACE KOMOR

6. SRDEČNÍ SELHÁNÍ (INSUFICIENCE)

=

Reakce srdce na zatížení:

1. **HYPERTROFIE** (zbytnění svaloviny) – kompenzace (asymptomatická)
2. **DILATACE** (rozšíření komory) – ve chvíli, kdy již nestačí hypertrofie => dekompenzace
= před komorou se začne hromadit krev (VENOSTÁZA)

4 možné klinické situace:

1. AKUTNÍ INSUFICIENCE LEVÉ KOMORY

– příčiny:

- městnání krve v plicích => edém plic
- klinika: dušnost, chropy, vykašlávání zpěněné tekutiny

2. CHRONICKÁ INSUFICIENCE LEVÉ KOMORY

– příčiny:

- městnání krve v plicích je dlouhodobé => zmnožení vaziva (INDURACE PLIC) + přenos selhávání na PK
- klinika: námahová dušnost, asthma cardiale, chronický kašel

3. AKUTNÍ INSUFICIENCE PRAVÉ KOMORY

– příčina:

- městnání (venostáza) v orgánech dutiny břišní
- klinika: dušnost, náhlá smrt

4. CHRONICKÁ INSUFICIENCE PRAVÉ KOMORY

– příčina:

- venostáza orgánů dutiny břišní + otoky (DKK, ascites, hydrothorax)